

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszatérésére vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 — —

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.

Negyedévre . . . 3 — —

NAGYVÁRAD, április 5.

Vörös az ég alja.

Hosszu XIX. század óta civilizálódik az emberiség és mégis ha valami konczon nem tud megegyezni, csak az az ultima rációja, ami az ősi vad barlang lakóinak volt, a vérontás, a gyilkosság.

Régen az állatok husára éhezett az ember, keservesen szerezte meg zsákmányát, de védte is életre halálra. Különbén csak akkor támadta meg az ember az embert, ha az éhség hajtotta rá.

Ma mindenre éhes az ember. A gyomor dominál minden törekvésében s még az állam is, mit a modern emberség alkot, mintha szintén csak gyomorral bírna, meg emészti a polgárok keresményét adóba, melynek óriási részét hadseregére költi, hogy megemészthessen más államot, más nemzetek munkájának gyümölcsét is.

Nem is a létfenntartás ösztönzi háborúra a nemzeteket, nem erre kell a hadsereg, hiszen akkor terem az magától és elbámul a világ dicső tettein, hanem a haszonlesés, a politikai megbizhatatlanság a militarizmus alapja, Machiavelli undok elveinek átszivárgása a nemzetek véérébe, mely miatt mássá lett a politikai, meg a magán becsület, mely miatt más szemmel nézzük a csirkelopást és az államok összerablását, mert ott a mindent nivelláló »bevégzett tény« dogmája.

Kinára áhítozik a nagyhatalmak egy

része és szítja, élesíti a háborúság tüzet. Törökország régi kedvencz falat, csak a kiveendő darabokon nem tudnak még megegyezni az államok, azért maradt a régi falban, de itt ott százával gyilkolják egymást az Ozmán birodalom alattvalói, ami szörnyűség és kétségbeesés e birodalom sok 100 ezer lakosának, de a nagyhatalmak előtt, kiknek keze belejátszik e dologba, csak sakkhuzás, melyet »a keleti kérdés felszínén tartásának« neveznek.

Francia- és Németországot lenyűgözve tartja a revansch eszme és a nemzeti vagyon kiszámíthatlan millióit emészti fel. Mindehhez járul most az Amerikai-Spanyol konfliktus, melynek vége valószínűleg egy ország anyagi végromlása, de minden esetre sok, igen sok vér lesz.

Ezt a harcot sem az ész nem parancsolja, sem a szív, csak a — gyomor. Kubát akarja megkaparítani a janke.

A 12 éves kis király, XIII. Alfonzó csodálkozva nézheti a miniszterei gondterhes arcját, édes anyja aggodalmát, lázzát. Mi készül?

El akarják venni a spanyol korona legértékesebb gyöngyét a legigazabb ősi jog alapján birt Kánaát, Kuba szigetét. Miért?

Egyszerű a dolog. Kuba ott fekszik a mexikói öbölben, Florida és Yukatán félszigetek között, Uj-Orleans szájában, de New-Yorkhoz is közel, míg Spanyolországtól messze, igen messze. Hatalmas terület! A kis Portorikkóval együtt 128,200 négyzet kilométer, nagyobb mint Cseh-

ország, 2.450,000 lakossal, Habanna maga a főváros 200,000 lakossal bir. Gazdag termő helye a cukor, kávé, indigó, dohány és rumnak.

Kell-e ennél több ok, hogy egy másik állam étvágyat kapjon, hisz kitünő falat és oly könnyűnek látszik a megkaparintása. A birtokosnak nincs pénze, a támadónak van, a birtokos gyenge, hisz Spanyolországnak csak 17.600,000 lakosa van, a támadó erős, az Egyesült Államoknak 69.500,000 a lakossága. Biztos válalkozás és óriási perccentet hoz.

Nos kis gyermek-király, ha erről felvilágosítanak téged, akkor megérted ugye hogy miért olyan gondterhes a minisztereid arca, miért aggódik a régens királynő és miért ég lázban országod.

Vagy talán így sem értené a kis király és nem aggódnék. Talán látott olyan példát, hogy egy drabálisabb gyermek, egy gyenge kicsit ütni kezdett s akkor a járó-kelők pártját fogták a védekezni nem képes kicsinek és elverték közös erővel a nagyot, az erősebbet? Talán a magyarázatot is hallotta, amit ehhez az esethez fűztek? Így kívánja ezt a becsület, hogy a gyengét védjük a durva erő jogtalan támadásával szemben.

Talán erre gondol a kis Alfonzó és azt hiszi, hogy a támadó jankét nyakon ragadják a nagyhatalmak mielőtt elverné a gyengét és a nemzetközi jogot? Ebben hiába bizik. A politikába más a becsület, olyan féle, mint a pénz-spekulációnál, »Nur nicht schemen«, a haszonnak nincs szaga.

A „TISZÁNTUL“ TÁRCZÁJA.

Rapperga.

Igaz történet — a mese világból.

Pichler H. eredetije után átdolgozta: Alexandrowna.

»Száll a madár ágról ágra,
Száll az ének szájról szájra . . .«

Arany.

I.

Vajjon létezett e valaha olyan korszak, mikor mindaz, miről a mesék és mondák szólnak, igazán megtörténhetett? Mikor királyoknak, hercegeknek se szeri se száma, a királyleányok mind angyalszépek s a királynők és mostohaanyák mind igen gonoszok valának?

Igenis, lét-ztek ily idők, — még pedig a germán népvándorlás korszakában, mikor a tenger szaporodó népfaj új hazát keresett magának, mikor a barbár nemzetek között a pogányság utolsó csatáit vívta az ifju kereszténység, mikor meglazult minden köteléke a haza, az őshit, sőt a család iránti vonzalomnak, mikor gombamódra termettek a királyságok s aztán újra letűntek a föld színéről, mikor a férfit csak a hősiességért, a nőt

csupán ragyogó szépségeért becsülték nagyra...

— Ekkor történt, hogy Fredegonda, Chilperik Nenstria királyának neje, valamennyi mostoha fiát sorban legyilkolta. Tulajdon leányával pedig nem csak hogy kegyetlenül bánt; — féltékeny lévén ennek viruló szépségére, — hanem egyszer, midőn a királyleány lehajolt ruhái és ékszerrei ládjába, a gonosz anya reá akarta csapni annak nehéz vasfedelét, hogy agyonüsse és csakis komornái közbelépése akadályozá meg ez istentelen szándékában.

Egy másik királyné, austráziai Teodobert neje, Denteria, első házasságából származó leányát úgy ölte meg, — szintén irigységből annak szépségére — hogy a királyleány koscsiját a verdun-i hidról belelökette a Manse folyóba, a hullámokban hagyván veszni az ártatlan hajadont.

Sigibert, burgundi király, neje halála után annak szolgáló leányát vevé nőül. Amint az új királyné meglehetősen ügyetlenül mozgott volt urnőjének hosszú uszályos ruháiban, a király kis fia hangosan felkaczagott. Amiért is a gonosz mostoha rá tudta venni tulajdon édesapját a gyermeknek, hogy azt álmában megfojtja. Azonban a burgundiak fellázdáltak eszörnyű cselekedet hallatára a kegyetlen pár ellen, mely a nép bosszujá elől hasztalan próbált

menekülni; megfogták őket s mindkettőjüket mély kutba dobták.

Éme barbár idők rémtettei mint mondák éltek tovább a népek emlékében; a kegyetlen uralkodók alakjai azonosak lettek a mythikus ssörnyetegekkel, a gonosz királynők a boszorkányokkal, hosszú fogságban sanylódk varázshatalom áldozatainak lőnek elképzelve, kik csupán a szeretet és hűség önfeláldozó példája által valának megszabadíthatók.

Azonban, hála Istennek, ily rémes dolgokról tudnak regélni a krónikások; számtalan fényes példa bizonyítja másrészt, hogy még e legvadabb korszaka a történelemnek se tudta kiölni az emberből Isten képmását s hogy a kereszténység szelleme már akkor is, midőn a civilizálatlan népek még jóformán meg se értették s alig fogták fel gyermekes elméjükkel magasztos tanait — mily áldó és nemesítő befolyással birt az iránta fogékonyabb kedélyekre, Szent Genována, Odilia és mások legendái mind e korból származnak. Hozzájuk méltó példa Rapperga heczegnő kevésbé ismeretes története.

Kr. sz. után körülbelül 700 évvel lehetett, hogy Friaulban Pemmó nevezetű ifju fejedelem uralkodott. Friaul szép, terjedelmes hercegség vala, mely a mai Illýria, Karinthia és Krajna

Aranyi és Róth

Nagyvárad, Zöldfa-utca 36.

A tavaszi idény beálltával ajánlják a legjobb minőségű fekete, barna és zöld czipókat a legolcsóbb árban. — Valódi „Ita“ és „Pichler“-féle kalapokat. — Nyakkendő különlegességek,

kész fehérneműek a legszebb kivitelben.

Ez a mi civilizáczióink, jogi érzékünk ereje a XIX-ik században.

Ő Szentsége a pápa megpróbálja elejét venni a dolognak. Tekintélye súlyát veti latba, hogy egy Isten gyermekei ne gyilkolják egymást, hogy ne a vadállatok ultima rációjával éljen két állam, ha konfliktusba keveredik, ne kiontott vérben keresse az igazságát, hanem a jog alapján, elfogadható bírói ítéletében.

A béke bíróság érdekében agítál a pápa. Akár ő, akár más ítéljen a dologban, csak ne az ágyu, ne a véröntés. Még ez ideig nem kért a két állam felközösen senkit a békebíróra és úgy gondoljuk nem is fog.

Nem a szív lázad fel a harcznál, nem az ész kívánja jogait, hanem a gyomor követel s az nem érti a jogot, sem az igazságot, az falatot kíván.

Minden felől zavaros hírek érkeznek a táviró szárnyán s ha ebből a sok zavarból háboru lesz, vészes, véres háboru, az a harcz nem ideálokért, nem a becsületért fog vivalni, hanem az étvágyért.

Igazán szép befejezés volna egy ilyen háboru a reálisztikus felvilágosodott XIX. század végnapjaira.

P—y.

† Szapáry Géza gróf.

A déli órákban megkaptuk a távirati tudósítást, a mely Szapáry Géza gróf halálát tudatja velünk.

Tegnap reggeltől állapotja oly rosszra fordult, hogy az orvosok minden reményt feladtak.

Fél 9 órakor érkezett meg Fiuméből Szapáry László, a ki a család többi tagjaival együtt ágya körül állott. A haldokló szólni már nem tudott, hosszasan nézte családját, majd 9 óra 18 perczkor csöndesen kiszenvedett.

A szép-utcai palotára kifizették nyomban a gyászlobogót, mely hirdeti, hogy közéletünknek megint gyásza van és gyásza van annak a Szapáry családnak, a melyik 1560 óta jelesebbnél jelesebb férfiakat adott a hazának.

területéből állott. A fiatal herczeg korán lépett a trónra, styja Pródul halála után, ki a szomszéd szlávok elleni csatában esett el legjobb vitézeivel. Az ország ki volt rabolva és pusztítva, midőn Pemmó kormányra jutott: az ifju fejedelem tehát nem élhette vigan világát mint más hatalmas uralkodók; arra kellett törekednie, hogy birodalma határait megvédelmezze, romba dönt a székvárosát újra felépítse, feldult országában a rendet s jólétet újra helyreállítsa. S a z ifju mindezen uralkodói kötelességeinek híven megfelelt; sőt mi több, újjá szervezett kintinó hadseregével fényes győzelmet aratott a rabló szlávok felett, hogy örökre biztosítá felőlük országát határait.

Igy tehát a létért való nehéz küzdelem keserveit im újra felváltotta Friaulban az öröm, jólét és biztonság érzete; egyik népünnep a másikat érte, a győztes seregek tiszteletére — s végre azzal a követeléssel járultak a herczeg elébe hűségesei, hogy hozzon ifju feleséget palotájába s vegye körül magát vidám, fényes udvaronc sereggel.

Pemmó herczeg bizony eddigelé nem igen ért rá házassági terveket szőni és leánynezőbe járni; ám engedve népe óhajának összehívta bölcs tanácsadóit, meghallgatva véleményüket, hogy vajjon hol találna hát magához való menyasszonyt? Ezekről hallá először a szomszéd longabárd fejedelem leányának, Rappergának híret, kit egész országa tisztelt anyagi jósága és szelidsége miatt. A szépségét ugyan nem magasztalá senki, — de hisz az ugy is magától értetődött egy királyleánynál,

Ez a család, melynek teljes czime: Muraszombati, Szécsy-szigeti és Szápári gróf, nevét a veszprémmegyei Szápár helységtől veszi, hol a családi birtokok legtöbbje van, s hol az ősi kastély is áll. A századokon át fényes szerepet vitt család első őseről csak annyit tudunk, hogy 1560 körül tűnik fel és szerepet játszik a megyei életben, már tudniillik ugy és oly formában, s mint azt az akkori időben tette. Nevezetes tagja és tulajdonképpen megalapítója a családnak az ő dédunokája Szápáry Péter volt, aki a családnak tekintélyt és nagy vagyont szerz. Az 1630-as években él, vitéz katona, bárói rangot nyer és Muraszombati örökös ura czímet. Két fia már gróffá lesz 1722-ben. A család tagjai kivétel nélkül jeles szerepet visznek a zöld asztal mellett, mint főispánok, táblabírák, de a harczmezőn, mint vitéz katonák is.

Ebből a családból származik Szapáry Géza gróf főudvarmester is, kit a heteken át tartott gyilkos kór végre is lebert és megölt.

Az elhunyt főur élettrajzát a következőkben adjuk:

Szapáry Géza gróf fia Szapáry Antal grófnak, a ki 1802-ben született, 1883-ban halt meg, valóságos belső titkos tanácsos, a Lipót-rend közpékesztése és magyar kir. főajtónállómester volt. Szapáry Géza 1828. szeptember 27-én született Pozsonyban. Mint 20 éves ifju, felesapott ő is honvédnek és vitézül végigküzdötte a szabadságharczot. A világosi fegyverletétel után fogságba került, honnan kiszabadulva, a külföldre ment. Majd hazatért és 1861-től 1867-ig a muraszombati kerület képviselőjeként szerepel. 1868-ban Zalavármegye főispánjává lesz. Ebbeli állásában 1873-ban a valóságos belső titkos tanácsosi rangot ruházza reá az uralkodó. 1873-tól 1883-ig Fiume és a magyar királyi horvát tengerpart kormányzója volt. 1881-ben a Lipót-rend nagykeresztjét kapta. Ezután főudvarmesterré nevezetett ki, s mint ilyen is halt meg. Két fia van: László, előbb Londonban követségi attasché, majd itthon országgyűlési képviselő, jelenleg Fume kormányzója — és Pál, a fiatal czimbalom-virtuóz.

Szapáry Géza grófban a főrendiház keresztény ellenzéke egyik vezéralakját vesztette el. Az egyházközpontok reformok tárgyalásánál mindvégig híven kitarított meggyőződése mellett. Semmiféle befolyás vagy rábeszélés sem

birta eltántoritani. Mikor ilyen rábeszélésnek volt kitéve, nem habozott nyiltan kijelenteni, hogy ő neki kötelessége követni vallásos meggyőződését.

Az ilyen jellem, aki szenvedett hazájáért, szolgálta önzetlenül a közügyet, ragaszkodott királyához és nehéz viszonyok között is mindig megőrizte hitét, megtartotta annak parancsolatát, megérdemli, hogy emléket tiszteletben tartsa a hazának minden hű fia.

Aldás emlékéni!

Ő Felsege és József főherczeg részvéte.

Budapest, április 5. (Saját tud. távirata.)
Ő Felsege a király és József főherczeg ma részvétvtáviratot intéztek gróf Szapáry Géza özvegyéhez.

Tomor Ferencz nyilatkozata.

A Kossuth elleni hírhedt röpirat megjelenése alkalmából egyes lapok, miután a néppárt visszautasította a röpirat írása vagy kiadásában való bárminemű részességét, a czimlapon megnevezeteken kívül másokat is gyanuba vett a szerzősége vonatkozólag. Így a *Magyar Hirlap* Tomor Ferencz ny. tanárt gyanúsította ezzel. Tomor erre vonatkozólag a következő nyilatkozatot küldötte be a *Magyar Hirlap*-nak:

T. Szerkesztőség! Ötvenedik éve, hogy a tollat forgatom és soha sem tagadtam meg egy szellemi szülőtemet sem, még akkor sem, mikor névtelenül vagy álnév alatt irtam. Nem tagadtam meg a soproni hadbírótság előtt a *Tizenötök Márctiusban* közölt cikkeimet, pedig tehettem volna, inkább nagy lelki megnyugvással vettem a hadi törvényszék ítéletét, amely 6 évi súlyos börtönre szól, de mondom, nagy lelki megnyugvással vettem azért, hogy porrá és ólompulúrára nem szólt. Nem tagadtam meg a *Bach-jegy* uralma alatt egy tanügyi cikket, amelyért felelősségre vontak Lonkay szerkesztővel együtt. No ez alól szépen kisziklottam, fölmentett az akkori államügyész ugyanazon mentő oknál fogva, amelyet ő maga sugott, az Isten nyugtassa meg. Nem tagadtam meg azt a névtelen röpiratot sem, amelyért — nem *Tréfort* nyugdíjazott, hanem *Tisza* Kálmán nyugdíjaztatott. De már

miután az anyáról leányra szálló családi tulajdonság szokott volt lenni.

S így Pemmó valóban elhatározá magát e házasságra; elküldé násznagyát Rapperga szüleihez s midőn ez a kedvező válaszzsal tért vissza, ő maga is utnak indult nemes lovagjai kíséretében, hogy menyasszonyát haza hozza.

II.

„Ein Rös' öne Dorn' ein Taube
sundern Jallen . . .
W. o. d. Vogelweide

Rapperga egyetlen leánya volt szüleinek, számos futesztvér után. Bár nem szép, feketés arcú gyermek vala, szülei igen megörültek születésének s aztán mentől idősebb lett, annál jobban szívéhez nőtt családjának és egész környezetének ritka szív- és észbeli tulajdonságai révén, melyek haladó korával egyre fényesebben fejlődtek. S miután az egész ország apraja-nagyja, szegényje és gazdaga rajongott érte s szerette őt, — a királyleány tudatára se ébredt annak, mily csunya és visszataszító külsejű. Örömmel fogadá el a hős ifju fejedelem házassági ajánlatát s bár fájó szívvel gondolt az elválás órájára, mely elszakítja családjától és hazájától, azon reményvel vigasztalá magát, hogy ezentul egy egész népnek anyja leend s ennek fogja szentelni szíve gyengéd érzelmét.

Elérkezett a nap, midőn bevonult leendő apja székvárosába Pemmó herczeg, fényes kíséretével. Bizony nem volt kellemesen meglepetve,

látván mátkája igénytelen alakját és rút ábrázatát! Hanem később, midőn az est folyamán hosszabb beszélgetésbe eredt jövendőbelijével s mélyebben tekintett bele azokba a szelid sötét szemekbe, — felismeré mily tiszta szívű, nemes lelkű és felvilágosodott elméjű a királyleány, — s bár látta kísérete elégedetlen pillantásait, elhatározá, hogy szavának áll s nőül veszi őt.

Másnap megtartatott a fényes esküvő s a menyasszony sirva bucsuzván el övétől elkészült, hogy hitvestársát messze országba kövesse. Utközben azonban nem maradt elötte titok az ifju lovagok véleménye, kik bosszusan dörmögtek egymás között. Hát nem találhatott magának urunk szebb menyasszonyt? Ki szolgál majd szívesen ily rut fejedelemnének! Udvara örömtelen lesz, lantos hegedős nem fogja megénekelni — szép nőnek nem lesz maradása irigy körében! . . .

Pemmó hallá vitézei zugolódását, de nem szólt semmit, csak nézte Rappergát, komolyan, figyelmesen . . .

Pár napi utazás után Friaulba érkezett a lakoalmas menet, hol a határszélitől kezdve a fővárosig ünnepi díszbe öltözött néptömeg várta az új házaspárt. Hangos üdvözléssel üdvözölték a fejedelmet, ki az aranyos hintó előtt nyargalt, melyben fiatal neje út udvarhölgyei társaságában. Minden szem oda tekintett most feszült figyelemmel . . . De az öröm rivalgás, mintha elváltak volna, oly hirtelen akadt el a minden báj nélküli alak s a barnas halvány arcú láttára! Mikor a jövendőbeli feje-

azt kikérem magamnak, hogy azt a röpiratot vagy mit, amelyet »Kossuth a történelem ítélő széke előtt« cz. alatt adott ki Zimándi Ignác, nekem tulajdonítsák, amint már sok egyéb nekem tulajdonítottak. Azt a könyvet nemcsak nem én írtam, de a mai napig nem is láttam. Ez egy. A másik az, hogy én Zimándival már 10 év óta nem vagyok semmiféle összeköttetésben, arra pedig, hogy ő engem kitartson, nem szorultam; mert 30 évi becsületes tanárkodásom után járó nyugdíjamból tisztességesen megélek. Egyéb mondani valóm nincs. Remélem, a t. szerkesztőség e soraimtól nem vonja meg a helyet.

Tisztelettel

Tomor Ferencz.

Árvizveszedelem Csillagvároson.

— A tengerré vált Pecze. —

Erőnket túlhaladó áldozattal és igyekezettel szorgoskodunk Nagyvárad belső részének csinosisításán, szépítésén; az utak rendezésén s a külváros, különösen Csillagváros egy évben csak egyszer jut eszünkbe, mikor a szennyes ár ellepi s a szegény, otthonából kiöntött lakosság jajgatása, kétségbeesése feljűk fordítja a figyelmet.

Aztán jön egy bizottsági ülés és egy helyszini szemle, amelyen szakértők és laikusok elmondják, hogy mi is okozta az árvizet, a szegény nép veszedelmét; miként lehetne a baj ismétlődését megakadályozni. Fel is veszik a jegyzőkönyvet a tanácskozásról, de ezzel aztán el is van intézve az ügy, addig, míg újra előnti Csillagvárost a víz.

Eddig legalább ennyi történt Csillagvárosért. Hogy a jövőben miként lesz, annak csak a két új tisztviselő: dr. B u l y o y s z k y József és K o m l ó s s y József a megmondhatója. Reméljük és remélik a csillagvárosi lakosok a legjobbat.

*

Az elmúlt évben, így tavasz táján, előntötte a Pecze Csillagvárost; azelőtt minden évben pedig a csehi vizeket levezető A d u n a patak zuditotta piszkos árját a csillagvárosi házakba.

Mind a két víznek a szabályozása »napi-

renden« van évek óta. Az Aduna patakot, mint szakértők már megmondták, a jogtalan eltorlaszolás kibontakozásával a régi moderbe kelene bevezetni a Kommandáns réten keresztül. E helyett hagyják, hogy természetes, régi medrétől a Jégpinczénél az út mellé s innen egyenesen Csillagvárosra tereltessek.

A Pecze folyónál azon vitatkoznak, egyszer egy évben, hogy beboltzott csatornán, vagy nyílt árkon vezessék-e a városon keresztül.

Az ár meg eközben jön s nagy károkat okoz a lakosoknak és a városnak egyaránt.

A tegnapi áradásból azon szomorú tapasztalatot szereztük, hogy mint annyi más, az árapasztó csatorna is elhibázott építkezés. A régi levezető árknak a hidját, természetesen betömték s az árapasztót feljebb építették ki, anélkül, hogy gondoskodtak volna, hogy a Réten leömlő vizet az új árapasztóba tereljék. Így a víz ezuttal is a régi hid felé tolt s mivel itt nem talált átfolyást, áthágta, előntötte az utat. Gátat talált az építés alatt levő s magasan feltöltött h a d a p r ó d iskola területében, egy része a Rhédey kerti út mellett talált lefolyást, a másik része pedig az árkon keresztül jutott az árapasztóba.

Egy másik tapasztalat pedig az áradásból, hogy B u s c h Dávid városi főmérnök terve, mely szerint a Pecze a városban beboltzott csatornán vezettessék, — merő képtelenség.

A tegnapi áradás megmutatta, hogy a Pecze vízének levezetésére az árapasztó és a belső széles Pecze meder együtt nem elegendő s ez a két nagy meder nem képes a máskor pocsolyás patak rendkívüli vizét levezetni. Hogy volna tehát képes egy beboltzott keskeny csatorna és egy árapasztó azt levezetni. Már pedig rendkívüli áradás bármikor lehet.

Egy városrész vízben.

A pompás tavaszi napok után szombaton éjjel megeredt az eső s alig pár percnyi megszakitással kedden délig esett, legtöbbszörre zuhogással.

Amily örömmel fogadtuk az áldást hozó esőcsöppeket, éppen úgy aggodalmat okozott mikor még hétfőn este is öntöttek az ég csator-

nái a hideg zuhanyt. Különösen az áradástól féltünk, mert a Körözsön már is látszott a 48 órai esőzés nyoma.

A veszedelem azonban nem itt következett be.

A rengeteg esőzés a Pecze nék Nagyváradhoz közelebb eső részét, a nagy laposon összegyűlt talaj vízzel árasztotta el.

Kora reggeltől folyton nőtt az áradat: Hét órakor már a Pecze-Szöllős alatti mező mintegy tenger boritva volt vízzel. Csakhamar át lépte Csillagvárosnál az országot két helyen, a hol az út alacsonyabb s előntötte a város részét.

A három utca teljesen körül volt kerítve zugó árral s csakhamar betört a víz az udvarokba, házakba, előntve a szegény nép ügyis kevés vagyonkáját.

A rendőrség részéről több rendőrrel és tűzoltóval R é z Bertalan r. biztos ment ki a veszedelem színhelyére.

Csillagváros közepe táján az iskola környékén legnagyobb volt a veszély. Az országút itt a legalacsonyabb s egy méter magasságban ömlött rajta keresztül a víz s mivel más lefolyást nem talált, előntötte a házakat.

R é z Bertalan r. biztos I v á n József rendőr tizedes segélyével emberfeletti munkát végezett.

Szivcsavaró látvány volt, amint a kétségbeesett szegényemberek segélyért rimázkodtak.

A rendőrbiztos és a rendőrtizedes térdig érő vízben mentették s helyezték biztonságba a szegény nép butorait. Az egyik házból egy beteg gyermeket hozott ki karján R é z Bertalan biztos. Összesen hat házból költöztették ki a lakosokat s mentették meg a lakók vagyonkáját.

Igen sok háznál a lakosok deszkából, ganajból emelt töltéssel igyekeztek védekezni a víztől, sajnos ugyan kevés eredménnyel.

Délelőtt 10 és 11 óra között legmagasabb volt a víz.

A legveszélyesebb pont a Gilányi-sor végén Grünberger eczet gyára előtt a kőhidnál volt.

A főmérnök intézkedéséből a kőhid mellett a Rét sűrű élő sövényét kivágták s a víz itt utat találván, iszonyú erővel ömlött a Kom-

delemnőt mindenki tulvilági szépségű hölgynek képzelte! nemes magatartásu karsu tündéralaknak, napsugár fényességű arany hajjal, rózsa, lilium ábrázattal. És kinek fekete a haja, annak arca legyen vakító fehér mint a holdfény, mely beragyogja a sötét éjszakát. De ez a sárgásbarna arcszín még pornónek sem járná meg, mert még azok is mesterséges pirosítóval kendőzik ábrázatukat.

Nagy volt a csalódás és elkeseredés. Egy ideig csak hallgatott, azután bosszúsán tört ki a nép szava:

— A mi vitéz hős urunk méltó lett volna a világ legszebb hölgyére! Mit neki ez a csunya feleség? Kinevetnek majd bennünket rut hercegasszonyunkkal együtt a szomszéd népek!

Az udvari kisérlet szét akarta zavarni a merész lármázókat, de Pemmó csendre inté őket s újra fürkészőleg pillantó Rappergára. Szegénynek vértett a szive s amint gúnyos szavát hallá a népnek, melynek s erető anyja óhajtott lenni, azonban uralkodott magán s nyájasan viszonzá férje bátorító pillantásait.

Amint a székvárosban érkezének, újabb megpróbáltatás ment Rapperga keresztül: érde a büszke udvarhölgyeknek, kik a hercegi palota lépcsőjén fogadták, gúnyos megvető pillantásait, hallá a szép kisasszonyokat háta mögött összesugni:

— Ez a rut nő gyűlölni és üldözni fog bennünket! Nem fog udvaránál szép hölgyet tünni, a ki mellett csufasága annál jobban feltűnne!

Következett az ünnepélyes diszlakoma. A herceg és neje az asztalfőn foglaltak helyet;

jobbról, balról rang szerint a nemes urak és hölgyek. A trónnal szemközt állottak a zenészek és bohócok; az asztal ragyogott a tömredék arany, ezüst diszédénytől, czifra apródok sűrűgye-forogva hordták fel az izletes ételeket, drága borokat.

Mindazonáltal feszült maradt a kedélyek hangulata, a nemes urak roskedvűen hallgattak, a hölgyek halkán suttogtak egymás közt, Pemmó szótlan, komoly volt, míg Rapperga hősiesen küzdött minduntalan szemeibe toluó könnyeivel.

A lakoma végeztével tánczra perdült az ifjuság.

A hercegi pár magas trónjáról nézte a szép hölgyek és deli lovagok csillogó tömegét, kik késő éjjel utáig lejtettek fel s alá a díszes teremben. Ekkor Rappergo, míg férje tovább bankettirozott vitézeivel, visszavonult csendes lakosztályába. Elküldé magától komornait, s egyedül maradván, ima zsámolyára térdelt és mély szíváfájdalmában vigaszt keresett és erőt kért az égtől bánatának türelmes és méltó elviselésére.

Pemmó az alatt vigan mulatott udvaronczaival és élvezettel hallgatta a hegedűsök zenéjét, mert szive telve volt örömmel. Háromszor figyelte meg ifju nejét, mialatt annak az oly súlyos megpróbáltatások mint sötét fellegek borultak lelkére, de egyetlen egyszer sem tapasztalá a harag, irigység vagy gyűlölet fellebanását szelid szemeiben. A herceg tehát tisztában volt azzal, mily ritka kincsre tett szert élete párjában.

Másnap Rappergo átküldé hozzá szolgálattevő apródját, azon kérelemmel, mikor lenne hajlandó őt a herceg négy szem közt fogadni, mivel fontos megbeszélni valója volna vele. Pemmó visszaüzené, hogy ajtaja minden perczen nyitva áll fenséges neje számára.

Amint Rapperga félnken belépett rajta, a herceg rögtön kiküldé udvaronczeit.

— Nagy kérelmem volna, uram, — kezdé meg a szegény asszony lesütött szemekkel.

— Csak mondjad bátran! — biztatá őt férje barátságosan.

— Én nem illek hozzád feleségül, óh uram — folytató Rapperga nekibátorkodva — ily dicső hős fejedelem oldala mellé szép asszony való, saját és egész országa öröme és dicsőségére. Arra kérlek tehát, válasz ol magadtól és engedj zárdába vonulnom vissza, hol imádkozni akarok néped üdvéért s jövődö boldogságodért egy hozzád méltó szép ifju feleség oldalán!

Pemmó nyájasan tekinté Rapperga könyező szemeibe és imigyen szóla hozzá:

— Tudd meg, Rappergám, hogy erényeidet többre becsülöm a világ minden szépségénél. Nem engedlek el magamtól! mert nekem esküdtél örök hűséget s nem a kolostornak.

Vigasztalódjál tehát s légy ezentul bizalommal és bátorsággal hozzám!

Rapperga alázatosan hajtá meg fejét férje akarata előtt. Barna arcjáról eltűnt a szomorúság s szemeiben örömkönyök csillogtak e szeretetteljes szavak hatása alatt.

mendáns-rétre s ez által a Gilányi soron levő házak megmenekedtek az ártól.

A köhídnál a városi gátmester és két városi tűzoltó örököszt.

A hogy a veszedelemtől értesült dr. Bulyovszky József polgármester, kiment a helyszínére s egész délelőtt megtekintette a legveszélyesebb pontokat. Délután szintén kint járt Csillagvárosra s a főmérnökkel bejárta a városrészt.

Komlóssy József gazd. tanácsnok kora délelőtt intézkedett, hogy a kerékgyűgy vízzel borított országúton a közlekedés biztosítva legyen. Két városi igásszekeret rendelt ki Csillagvárosra, s ezek egész nap szakadatlanul szállították a közönséget a Gilányi sorról Csillagvárosra és vissza.

Déltől kezdve lassan apadt a víz, s este fele már csak a széles árkokban zuhogott az ár. Az országutat egészen tönkre tette a víz.

Réz Bertalan biztos a kiköltöztetett népek lakásaiba a Heller szeszgyárból száraz szénsalagot vitetett, hogy beköltözhessenek.

Csillagvárostól a víz a László-malom mögött zuhogott a Rhédey-kert felé.

A Rhédey-kert viz alatt.

Míg az árviz Csillagváros lakosait kétségbeejtette, a Kommandáns rétről mint a vízön ömlött tovább a kiáradt s medréből kilépett Pecze. A járvány-kórház mögött egy méternél magasabbra nőtt a víz s áthágván két helyen az utat, nagy erővel tört a Rózsa-utca előtt éppen most készülő új parkba. Elmosta az összes ültetvényeket, utakat.

Fentebb a betemetett régi köhídnél még nagyobb volt a veszedelem. Erősen elmosta az ut felületét, s elöntötte a hadapróiskola és az ut között levő területet.

A közlekedés itt még kocsin is veszélyes volt.

Délután éppen temetési menet vonalt ki Rulikovszky temetőbe. A gyászoló közönség s lelkészek a hőmpölygő áron keresztül kocsin jutottak csak el a sírkertbe.

A Rhédey-kert már délelőtt 10 órakor teljesen víz alatt állott. A falkola összes épületeiben 70—80 cm. volt a víz. Tönkre ment az összes növényzet, különösen a sok virág. A

Rhédey-kerti nagy köröndön a lóczák tetejéig ért a víz.

A Kommandáns rétről a víz csak a Zöld-kerti temető árán jutott át az árapasztóba, míg a járványkórház mögött elterülő víztenger az úton keresztül s a két árkon iszonyú erővel tolt az árapasztó hidjánál az új mederbe, mindenütt erősen ontván a partokat.

Az árapasztó hidjánál az út keleti oldalán a hidfőnél nagy süppedés támadt, amelyet a gazdasági tanácsos azonnal betömetett, nehogy az út egészen beomoljék.

Ugy a polgármester, mint a gazdasági tanácsos délután ismételve végig járták ezeket a helyeket is, s gondosan megtekintettek mindent.

Az árviz áldozatai.

Jóllehet, hogy a rengeteg esőzéstől az u. n. lapon is sok víz gyűlt össze, az áradat a közeli Nagy-Kér község határától ömlött Nagyváradra. Ott még nagyobb volt az esőzés, mint Nagyváradon. Az egész határt elborította a víz s óriási erővel omlott le az ár Nagyvárad felé.

A kétségbeesett lakosság jajveszékelve nézte a pusztító elem rombolását.

Egyeseknek az állatait a mezőn találta a rohanó víztömeg, a szegény emberek menteni akarták állataikat, mondhatni minden vagyontuk s az embereket is elsodorta az áradat. Több ember, ló szarvasmarha odaveszett az árvizbe.

A lakosság félelme és kétségbeesése csak délután csillapult, mikor a víz mindjobban apadt.

Igen sok kárt okozott az árviz Tarr György nagyváradai építésznek, a ki a Felix-fürdő közelében egy szállodát és vendéglőt épít. A víz nemcsak a sok építési anyagot elvitte és összeroncsolta, hanem az épületet is megrongálta.

A Körözs áradása.

A száraz tél után azt hittük, nem is lesz tavaszi árvizünk; a hegyeken a mi csekély hó volt, minden baj nélkül lefutott, hogy észre sem vettük.

A napokig tartó esőzés azonban kipótolta a tél mulasztását s meghozta a tavaszi árvizet.

A Sebes-Körözs tegnap kora hajnalban

még kevéssé volt áradt, azonban szemlátomást emelkedett gyorsan a piszkos, iszapos víz s délre már annyira megnőtt, hogy komoly veszélytől tartottunk. Reggeltől délig 150 cm-ert emelkedett a víz s délután 3 óráig ismét félméterrel nőtt.

A Sebes-Körözs vízszabályozó társulat egész vonalán azonban semmi baj sem történt, mivel azonban a délután is, bár lassabban, de állandóan áradt, a társulat igazgató főmérnöke az egész vonalra az őrseget kirendelte teljes erővel; éjjelre pedig kettős őrseget rendelt.

A jelentésekből ugylátszik, hogy a víz tömeg nem Csucsá vidékéről jött, mert ott tegnap legnagyobb vizállás 90 cm-er volt. Inkább az felel meg a ténynek, hogy a Jádólygyről s a közelebb eső Körözsölgyről ömlik hozzánk ez a borzasztó áradat.

Nagyváradon szerencsére a Körözs eddig nagyobb bajt nem okozott.

A városligetnél nem lépte át a gátat s így az egész ligeten tegnap délután is gyakorlatok a katonák.

A leendő korzót azonban a Löblé gyár mellett erősen megrongálta, amennyiben a kőrakás nélküli laza part földjét sok helyen nagyon beontotta.

A víz tegnap délután a Kishid mellett levő mérczén 235 centiméter volt.

Tekintettel a folytonos áradásra, Komlóssy József tanácsos elrendelte, hogy éjjelre emberek, fátyúk és flambók legyenek készen, a bekövetkező baj esetén.

Mezey Mihály a városi tűzoltókat, ifj. Rimler Károly pedig a rendőröket készenlétebe rendelte.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

- Április 6. A nagyváradai kath. kör választmányi ülése d. u. 7/6 órakor.
 Április 6. Értekezlet a városi hatóságban a Rhédey-kert további kezelése tárgyában.
 Április 7. Mezőgazdasági szakbizottság ülése d. u. 4 órakor a városi hatóságban.
 Április 7. Közigazgatási bizottság ülése a városi hatóságban d. u. 3 órakor.
 Április 9. Jogügyi szakbizottság ülése a városi hatóságban d. u. 3 órakor.
 Április 11. Az 50 éves évforduló ünnepe s rendkívüli városi közgyűlés.
 Április 11. Biharmegyei diszközgyűlése d. e. fél 11 órakor.
 Április 11. Nagyvárad városi diszközgyűlése d. e. fél 11 órakor.

* **Jeremiás siralmi.** A tulajdonképeni nagy heti ájtatosságok ma, Nagyszerdán kezdődnek a kath. egyházban, a délutáni lamentációval. A szív mélyéig hatók Jeremiás siralmi Krisztus kinszenvedése felett. A lamentáció alatt háromszögre 13 gyergyát gyujtanak az oltár előtt, jelezve az Üdvözítőt és 12 tanítványait. Jeremiás siralmának éneklése közben egyenkint oltják el a gyertyákat, jelezve miként hagyták el tanítványai Krisztust. Végre csak egy marad a legelső, melyet az oltár háta mögé visznek s ekkor tompa zaj hallatszik; jelezve mikor poroszlók elfogják a Gezemani kertben az ur Jézust.

* **Kitüntetett püspök.** A tegnapi hivatalos közli a következő legfelsőbb kéziratot: »A személyen körüli magyar miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztése folytán dr. Rimely Károly besztercebányai püspöknek, az egyház és közügyek terén szerzett érdemei elismeréséül Ferencz József rendem nagykeresztjét adományozom. Kelt Bécsben, 1898. márcz. hó 30-án Ferencz József s. k., Bárányffy s. k.» Talán mondanunk is fölösleges, hogy a buzgó főpap-

III.

»A legszebb arca pompája
 Festett éden s hideg a gyönyör
 A mit ébreszt, ha a lélek bája
 Tündér ujjal nem ékíti föl —
 Hogyha nincs meg, a csodált
 alakban
 A valódi hódító erő:
 Az a szépség, mely leirhatatlan,
 Mely a szív fényéből áll elő.»

Ábrányi E.

Jöttek, multak az évek s Friaul népe nemcsak hogy hozzácsokott csunya fejedelemnéjéhez, de megis tanuló őt őszintén, forrón szeretni, Áldás és rajongás kíséri léptei nyomát, midőn mint az ég anyala, vigaszt és segílyt osztva jelent meg a szegények kunyhóiban s a szenvedők betegágyainál.

És a hercegi udvar sem maradt oly fény és örömtelen, a mily ennek a memes urak és hölgyek félve képzeltek. Míg a szép frank és longobárd királyok gyilkokkal, méreggel dühöngtek oly nők ellen, kiknek szépsége az övéket elhomályosította, — Rapperga örömmel és minden irigység nélkül gyűjté maga köré országa bájos hölgyeit s boldog volt ha díszere váltak udvarának. A lantosok pedig szívesen tértek be Friaul hercegi palotájába, a bőkezű s a zenét kedvelő urnő mulattatására — s ha nem is magasztalá énekük a kegyes pártfogónő szépségét, de annál inkább annak bölcsességét és ritka erényeit!

Pemmó hercege méltán a legboldogabb halandók egyikének vallhatta magát ily rend-

kívüli nő birtokában, kiben nemcsak hűséges és őt forrón szerető hitvesre talált, de bölcs és józan eszű uralkodó társra is, kinek üdvös tanácsa nélkül sohasem intézé el fontos országos ügyeit.

S midőn elérkezett azon idő, midőn az arcz rózsáival a szépség is hervad s ősz hajborul a megránczosodott homlokra, — akkor Rapperga valóban szép agg nőnek volt mondható jószágos szemével, nemes, átszellemlült vonásaival, melyeket sohasem torzítottak el a harag, irigység, bosszú és gőg gonosz indulatai. Ritka fejedelemnőt siratott meg népe és családja annyira, mint őt, amidőn Isten, számos évvel jó férje halála után, gyermekei és unokái köréből magához szólította. Áldott szent emléke pedig hosszú időn át élt hű nemzete szívében, míg Frankhon szép királynőről, mint népük átká és gyalázatáról emlékezik meg a monda és történelem:

On chante encor, on craie encor
 De l'Autriche an Périgord
 La belle, la blonde,
 La terrible Frédegonde . . .

A monte-casinói kolostor egy barátjának, ki Rapperga fia, Ratigis udvaránál nevekedett, fráter Paulus Diaesmusnak köszönjük ezen régi történet feljegyzését. A derék szerzetes a longobárdokról szóló történelmi krónikájában emlékezik meg imígyen pártfogója anyjáról, megmentvén ekképen az örök feledéstől a nemes Rapperga nevet.

nak Rudolf trónörökös egykori nevelőjének kitüntetése széles körökben őszinte örömet keltett.

* **Ő Felsége a tüzkárosultaknak.** Ő Felsége Szent Péter község tüzkárosultjainak magán pénztárából 300 frtot adományozott.

* **Nagyvárad egészségügye a múlt hónapban.** Az elmúlt március hónapban Nagyvárad közegészségügye kedvezőtlenebb volt, mint az előbbi hónapban, mivel a légzőszervek bántalmi és a váltóláz sűrűbben fordultak elő s a vörheny megbetegülésük is szaporodtak. A kanyaró járvány szünetelt; megbetegedett 34, meghalt 4. Vörhenyben megbetegedett 2. Difteritisz 3 újabb betegüléssel s 2 halálzással szerepelt. Élve született 152 gyermek, 81 fiú, 71 leány, meghalt 135 egyén, 71 férfi, 64 nő. — Szegény beteg 534 gyógykezeltetett a város számlájára.

* **Uj bíró.** Dávid Samu tenkei kir. járásbírósi aljegyző a múlt napokban tette le Budapesten a bírói vizsgát:

* **Bizottsági ülés.** Nagyvárad város szépművészeti és közlekedési szakbizottsága tegnap délután ülést tartott, melyen jelen voltak: Komlóssy József elnök, dr. Molnár Imre, Száhländer Károly, Guttman József, Bertsey György, Dús László, Rendes Vilmos, dr. Baróthy Ákos, Beczkay Lajos, Hegedűs Géza, Stark Gyula, Mezey Mihály, Busch Dávid, ifj. Rimler Károly és Szűts Dezső. — Az újjáépítési központi temetőben szükséges sírkövek mikénti építését az építési bizottságra és Rendes Vilmos és Guttman József bizottsági tagokra bízta. — A katonaság részére szükséges szén és zabrakárnak hajlandó a bizottság a Ferencz József-laktanya mögött levő területből 2575 □ métert átengedni, négyzetméterenként 1 frtért. — Madarász és Flanta építők kérik, hogy Kis-Pereczes-utcától Barátok-utczáig saját kertjükből egy új utcát nyissanak. Napirendre tértek fölötte. — Rimanóczy Kálmánnak a Körözsparon egy kioszk felállítását megengedhetőknek vélik. — A központi temető kaputervét elfogadásra ajánlják.

* **Képesített tisztviselők.** A tisztviselői vizsgák országos bizottságai által Budapesten 1898 évi március hó 3-tól ugyan e hó 24-ig tartott vizsgálatokon összesen 46 orvos tudott képesítették; a képesítettek közt két nagyvárad van. Holémia Gyula kórházi segédorvos (rangszáma 14) és Stachó Dezső honvédfőorvos (rangszáma 38).

* **A jubileumi negyedmillió.** Bécsből táviratozzák a Bud. Tud.-nak, hogy abból a negyedmillióból, amelyet az Osztrák-magyar bank a legfelsőbb uralkodói jubileum alkalmából jótékony és közhasznú célokra szán, a magyar szent korona országainak is juttat megfelelő hányadot. Vajjon milyen — kvóta szerint?

* **Fiaának gyilkossága.** Dudrás Sándor siteri lakosnak van egy felesége és egy legény fia. Az asszony szereti a szeszt, a fia pedig majdnem egészen vak. Ápril 2-án Dudrás hazulról elmenőben így szólt fiához: Sandri vigyázz, nehogy valamit elvigyen anyád a háztól a zsidóhoz. Amint elment az öreg, az asszony is szeszezni kezdett. A fiu nem engedte, az anya erre felkapott a patkáról egy drb. fát s oly gyöngéden legyintette föbe Sandriját, hogy az összerogyott. Mire a szomszéd Szalárdról elhozta az orvost, az csak a beállott halált konstatálhatta.

* **Vasuti szerencsétlenség.** Tegnap hajnalban a helybeli pályaudvaron egy vasuti tologatónak a kezén keresztül ment egy vasuti kocsi a tologató vigyázatlansága folytán. Farkas József vasuti tologató u. i. egy kocsi telt, amelyet később meg akart állítani és ezért követ tett alá. A kocsi azonban a követ porrá törte, a tologató keresztül hatolt s a Farkasnak már nem volt ideje elvonni a kezét,

a kocsi keresztül ment a kezén és azt összetörte. A szerencsétlenül járt embert azonnal beszállították a kórházba, ahol ápolás alá vették s a tegnapi nap folyamán három ujját amputálták is. Farkas állapota súlyos s orvosai félnek a vérmérgezésről.

* **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, Hann László köztisztviselőben állott bádogos mester, az iparos kör elnöke tegnap este 9 órakor, 57 éves korában meghalt.

* **Balogán vándorlása.** Balogán Toma, a híres kassai rablógyilkos, akit a múlt hónapban elfogtak Stern Soma nagyteleki utcai kereskedő boltjában, most visszaérkezett Váradra. Ezúttal a kassai kir. ügyészség küldte el, ahova Váradról elküldték. A kassai ügyészség azért küldte vissza Balogánt Váradra, hogy előbb itt végezzen vele, mivel Kassán már csak négy éve van kitöltetlenül s ellene újabb büntetés nincs folyamatban.

* **Szerencsétlenül járt földmivelő.** Piheni János szakadati földmivelő szombaton hajnalban majdnem életével lakolt vigyázatlanságáért. Az említett napon u. i. Piheni a mezőre ment szántani. Utközben azonban a lovai elragadták a földre bukott, s a lovak keresztül mentek rajta. A szerencsétlen ember több helyen súlyosan megsebesült, azonban most már minden veszélyen túl van.

* **Közrekerült rabló banda.** A csendőrség Beelen a múlt napokban egy egész rabló bandát tartóztatott le. A banda feje Dugy Mihály volt, aki társaival már régebbi idő óta állandóan fosztogatta a környéket. A legutóbbi napokban Stern Henrik és Pirb Sándort látogatták meg, akiktől elloptak vagy 70—80 frt értékű ruhát és gabonát. A lopott holmik azután potom áron mindjárt el is adták Rogye Mikulájnak és Mihály Juonnak, akik természetesen tudtak arról, hogy a holmik lopottak. A csendőrség a tetteseket és az orgazdákat elfogta, akik azután rövid vallatás után be is ismerték tettüket. Az ügynek a törvényszék előtt lesz folytatása.

* **Tűz.** Mendeles Juon alpéri lakosnak az erdeje vasárnap délután eddig kipuhatatlan okból kigyuladt és mintegy öt hold területen leégett. Az ügyben a nyomozás folyik, azonban eddig eredménytelenül.

* **Közbiztonságunk márciusban.** Nagyvárad közbiztonsága március hónapban, leszámítva a márc. 15-iki kivilágításnál előfordult ablakbeveréseket, kielégítőnek mondható. Nagyobb bűneset nem fordult elő. A rendőrség elfogott egy megszökött gyilkost: Balogánt, aki Stern Soma boltjába betört. Lopás 23, súlyos testi sértés 2, könnyű testi sértés 5, csalás 2, sikkasztás 3, párviadal 2, hatóság elleni erőszak 1 fordult elő. Letartóztatva volt 78 egyén, ezek közül 60-at eltolonczoltak. Kihágási feljelentés 133 esetben történt.

* **Körözött tolvaj.** A Budapesti rendőrség most keres egy váradai születésű tolvajt Drunge Istvánt. A jeles fiatal ember még csak 16 éves és máris három betöréssel lopást követett el a fővárosban és még mielőtt elfoghatták volna, más boldogabb tájra szökött. A budapesti rendőrség most elrendelte országos köröztesét.

* **Elvesztett.** Tegnap délután a Fő-utczán elvesztett két drb egész Osztrálysorsjegy. Mivel az elvesztés be lett jelentve a budapesti igazgatóságnak és az eladónak, így a találó a sorsjegyet úgy sem értékesítheti, kéri tehát az elvesztő, hogy azt a rendőrségen megtudható czímen, adja át.

* **Ismét ruhalopás.** Már több hét mult el az utolsó ruha lopás óta, tegnap azonban ismét felelevenítette azt valami jó firma. Weisz József szabómester panasolta el tegnap a rendőrségen, hogy előszobájából egyik törvényszéki bírónak két öltözet ruháját ellopták addig, míg ő a belső szobában volt. Weisz azonnal keresni kezdte a tolvajt, azonban hiába. A rendőrség is megindította a nyomozást, azonban eddig eredmény nélkül.

* **A legjobb** asztali, csemege és gyógyborok Berger Lajos Bémer-téri borkereskedésében (Stidl-ház) kaphatók. A borok valódiságáért felelősség vállalatik. Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesíttetnek.

Legujabb és legfinomabb kalapok megérkeztek Angolországból a tavaszi időnyre Roth M. utóda kalap és férfi divat üzletébe, ahol karlsbadi és pesti czipészek által készített czipők férfi és nő részére kaphatók. Férfi fehérneműk dus választék és méret szerint is kaphatók.

6-0

IRODALOM.

Latifundiumaink és az agrár-szociális kérdés.

E czímen egy 29 oldalra terjedő füzetet küldött be lapunkhoz a szerző Körössy Endre, uj-kigyósi káplán. Szerző ott él a szocializmus közepe, Orosháza, Hódmező-Vásárhely, Csaba tőszomszédságában, hol e mozgalom megszületett. Hivatásánál és hajlamánál fogva ismeri és kutatja a nép baját és dicséretes kitartással igyekszik felkutatni e bajok eredetét és segíteni rajta.

Hitel szövetkezetet alapított a községben, mely szövetkezet nagyban hozzájárul, hogy a község a telepítési föld váltásigot tulnag erőfeszítés nélkül likvidálhatja. E telepítvény község s a hitelszövetkezet prosperálása egy ismert magyar mágnás jóindulatának és áldozatkészségének köszönhet mindent s szerző e tapasztalatának értékesítése czéljából mélyebb kutatást eszközölt a latifundiumok és a szociális bajok viszonyát illetőleg.

Precize körvonalozza a közállapotokat az agrár körökben, mint a néppel teljesen ismerős, annak törekvéseit sőt gyengéit is föltárja és ügyesen mutatja ki, hogy a latifundiumok szét-darabolása nélkül, éppen a latifundiumok által hogyan lehet a népen segíteni.

Igen gyümölcsöző munkát végzett az ifju szerző, midőn ezt a tanulmányát megírta és tehetsége biztosítja a maradandó sikert azon a téren, melyet kiválaszt munkássága számára.

A füzet különben különnyomat a *Magyar Gazdák Szemléjé*-ből, melynek februári és márciusi számában jelent meg e kitűnő tanulmány.

— **Ötven év alkotmányos egyházpolitikája (1848—1898.)** Irta: *Kemény Kálmán Dániel.* Magyarország 1848-as alkotmányának félszázados évfordulóját ünnepeelve, megragadják figyelmünket azon alakulások, melyek az 1848-as politikai fordulat nyomában keltek. E nemzeti átalakulás politikai természetét felbontotta azon belső szövetséget, mely nálunk az állam és egyház között fönnállott. Hogyan, mily körülmények között ment végbe e szövetség felbontása, ezt fogja a munkát tárgyalni. Csupán azon mozgalmakkal foglalkozik, amelyek az alkotmány egyik fő tényezője, a törvényhozás részéről indittatik meg. Ez egészben lehetőleg teljes képét nyújtja e félszázad egyházpolitikai mozgalmainak. A könyv az eredeti tervezetnél nagyobb arányban, körülbelül 12—14 iven fog májusban megjelenni. Ára 1 forint. Egyetemi hallgatók, növendékpapok és tanítók 80 krért kaphják. Gyűjtőknek 6 előfizet után tiszteletpéldány. A megrendelések a szerző nevére Esztergomba intézendők.

Igazságszolgáltatás.

Botrány a budai kaszinóban.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 5.

Megemlékeztünk annak idején arról a kínos jelenetről, mely a budai kaszinó egy tavalyi farsangi multságán játszódott le. Szent-

királyi Antal miniszteri számvizsgáló tüzesen udvarolt az egyik jelen volt szép hölgynek, a ki midőn a számvizsgáló udvarlása vezedelmes jelleget öltött, rendre is utasította. Szentkirályi tudomásul vette az illetékes helyről kapott rendutasítást, s fejét tánczosnője keblére hajtva, azt felelte:

— Nagysád, bocsásson meg, de így kellemebb!

Trozonyi Géza építész, ki tanuja volt az épületes jelenetnek, több tisztességre figyelmeztette Szentkirályit, de vesztére, mert ez a figyelmeztetésre azzal válaszolt, hogy legazemberezte a hölgy pártfogóját. Trozonyi erre pofon ütötte a számvizsgálót, ki a büntető járásbíróshoz fordult elégtételért. A büntető járásbíróshoz Trozonyit becsületsértésért 50 forint pénzbüntetésre ítélte el, míg Szentkirályit, a ki ellen viszonyát emelt az építész, felmentette. A kir. tábla ma helyben hagyta az első forum ítéletét.

REGÉNY-CSARNOK.

ÜZLET és SZERELEM.

Németből: — plex. 60.

De hogyan eshetett meg ezen összejövétel? A pályaudvari jelenet után William, mint egy fél örült bolyongott össze-vissza Hamburg utcáin. Ezerszer is megbánt méltatlan viselkedésének szegény érzete egy perczig sem engedett nyugtot felkavart lelkének. De meg lehetetlen is volt és nem is volt bátorsága hozzá, hogy ezek után visszaforduljon Brémába és szüleinek a történeteket előadja. Arról sem mondott le véglegesen, hogy Zsófiát újból kiengesztelheti és az okozott sérelmet jóvá teheti. Köröm szakadtig is azon volt tehát, hogy a sors különös kedvezéséből nyert ritka alkalmat a Zsófiával való találkozásra el ne szalaszsa.

Ezalatt Zsófia odabent teljesen megtudta nyerni ügyének a ház tisztos matrónáját. Szív-ből szakadó panaszsával, fiatalos ártatlansága ellentétlenül varázsszal hatottak a jó szívű és művelt lelkű urnőre, aki nemesak vendégszeretetét ajánlotta fel a szorongatott leánynak, hanem a felől is biztosította, hogy az esetleges támadások ellenében is megvédelmezi. Mialatt Zsófia teljes bizalommal tárta fel lelki állapotát és nehéz helyzetét részvevő pártfogója előtt, kétszeri heves cseppet hallatszott be a folyosóról.

A két nő ajkán elhalt a szó. Rögtön tisztában voltak a felől, hogy William az, aki a házba bocsátást kér. A nő azt az ajánlatot tette Zsófiának, hogy legjobb lesz, ha a cseléddel a hátsó udvaron at a szomszéd házba szökik, a lány azután hamarosan kocsit kerít számára, melyen üldözője elől ügyesen elmenekülhet.

Zsófia azonban a menekvés perczében hirtelen meggondolta magát. Mintegy világító sugar czikkázott át elméjén a gondolat, nem kísérelhetné-e meg azt, hogy az elutasított szerelmesből egy odaadó barátot és hűségesen szövetséges társat teremtsen magának. Hiszen hivatkozhatik Fredericó iránt soha ki nem aludt régebbi szerelmére, arra az áldozatra, melyet szívének hoznia kellett a család rettentő vagyoni helyzete érdekében s még Williamnak iránta érzett rokonszenvét, nagylelkűségét is tanúsággul hívhatta.

Es úgy lett, a hogy lelkében gondolkozott. Maga ment ki az utca ajtóhoz William előtt utat nyitni. Ez majdnem hátratántorodott a meglepetéstől, midőn a feltárt ajtón belépve szemben találta magát Zsófiával, aki nyájasan, megbékélt tekintettel üdvözölte őt és bevezette a ház urnője által felajánlott külön mellékszobába.

— Én azt hittem, ragadta meg a szót Zsófia, midőn egymással szemben helyet foglaltak — hogy te már hazautaztál Brémába. És te most kéresem ellenére is utánam veted magad és végig üldözesz az utcákon. Egyébiránt legyen! — én kész vagyok meghallgatni

előterjesztésedet. Kérlek add elő, hogy mit akarsz?

William egész megtörtén, el-csukló szavakkal rebegette el Zsófia előtt bocsánatkérését. Megindítóan ecsetelte, hogy mennyire szegényli és bánja azt, amit tett s hogy méltatlan fellépésével érdemtelenné vált becsülésére és szeretetére. Egyetlen mentségül anyja iránt érzett fiui szeretetét hozza fel s hibája felett érzett igazi bánatával kéri Zsófiát, nézze el tévedését s legyen újból olyan szívvvel, mint azelőtt volt.

— Igérem neked drága Zsófiám — könnyörgött összekulcsolt kezekkel — hogy nem fogunk esküvőnk után Hamburgból elköltözni, hanem itt alapítok üzletet. Itt rakjuk meg a mi boldog családi fészünkkel s fogadom, hogy nem ismerek más feladatot az életben, mint hogy a te óhajtasodat teljesítem. Csak feledd el, a mi történt s add nagy lelkű bocsánatodat! . . .

(Foly. köv.)

TÁVIRATOK.

Egy miniszterünk a királynál.

Bécs, április 5. (Saját tud. távirata.)
Ő Felsége ma délelőtt 9 órakor Lukács László dr. pénzügyminisztert kihallgatáson fogadta.

A Krétai kérdés.

Budapest, április 5. (Saj. tud. táv.)
Konstantinápolyból sürgönyzik: Szinovjev orosz nagykövetet a szultán tegnap magán kihallgatáson fogadta. Hír szerint ez alkalommal a hadi kárpótlás hátralékos részének törlesztésén kívül, a mire nézve megegyezés eddig még nem jött létre, szóba került a krétai kérdés is, a melyre vonatkozólag Muravjev gróf orosz külügyminiszter tegnap távirati körjegyzéket küldött szét. A porta megczáfolja azt a híresztelést, mintha újabb jegyzéket szándékoznék szétküldeni a krétai kormányzás betöltésére nézve. A nagykövetek tudatták a portával, hogy a görög-török határ megállapításának munkálatait be fogják fejezni, mihelyt az időjárás azt megengedi. Ezt valószínűleg meg fogja előzni Tesszália kiürítésének végrehajtása a katonai atlasék ellenőrzése alatt.

Közös minisztertanácskozás.

Budapest, április 5. (Saját tud. táv.)
Ma délben a király elnöklete alatt közöminisztertanácskozást tartottak, melyen megállapították a közös budgetet. A kvóta bizottság elnöke ismét Széll Kálmán, előadója pedig Falk Miksa lesz.

A kubai ügy.

Budapest, április 5. (Saj. tud. táv.)
Madridból kelt legutóbbi táviratunk így szól: A Fabra-ügynökség havannai jelentése szerint a gyarmati kormány a következő kiáltványt intézte a kubai felkelőkhöz: »Az autonomia a béke és nyugalom, a mely senkit sem zár ki, a mely mindenkit befogad, a mely minden törvény igénynek tért nyit, a mely elzárja az önkény utját s a mely a mindent jóvá tevés politikáját jelképezi. Az országnak igazságossággal és méltánnyossággal kell felelnie, mert Kuba függetlensége elismerést nyert. Vakok azok, a kik teljes bizalommal adóznak a külföldi család nemeslelkűségének s becsvágyának; kegyetlen csalódásban leend részük. Meg kell védelmezni a kubai házat a bel- és

külveszély ellen. Illő dolog, hogy a népszilárdan eltökélje magát s az ellenség láttára fentartsa a hazát, Kuba önnállóságát és független alkotmányát, a mely az anyaország nyilatkozata szerint képes arra, hogy reformokat és javításokat érjen.

Nem ígéretekről, hanem tényekről van szó. A kamarák összehívák; ott kifejtetik a kubaiak óhajtásaikat s a többség, mint a közérzelem tolmácsa határoz majd saját kormánya felett. A sziget kormánya felhívja mindazokat, a kik harcolnak: bizzanak az igazságosságban. A jövő horizontja nem zárul be. Minden ut nyitva van minden társadalmi tevékenység számára. A fegyverek zaja elhallgat. Öleljük át egymást testvériesen. Nyíltsággal és okossággal lássunk a munkához. Tanácskozzunk nyugalommal. Határozzunk, a nélkül, hogy valakit megaláznánk. Itt a pillanat, a mikor meg kell szüntetnünk az ellenségeskedést s a békét helyre állítanunk. Mi magunk részéről megteszük a kezdeményezést és az anyaország hozzájárulásával mindenkit biztosítunk, hogy nem lesz bántódása. A haza bizonyosságát adja az őszinteségnek. Szenteljük magunkat a belső és külső béke fentartásának és ne essünk kétségbe fenmaradása miatt: biztosítja azt Kuba iránt való szeretetünk.

A párisi világkiállításához.

Budapest, ápril 5. (Saj. tud. táv.)
Párisból sürgönyzik: Az itteni osztrákmagyar kereskedelmi kamara által egybehívott, rendkívül élénken látogatott gyűlésen a párisi világkiállítás vezérbiztosa, Exner udvari tanácsos Auszriának az 1900. évi kiállításon való részvételéről nagy tetszéssel fogadott előadást tartott. Exner udvari tanácsos azt a biztos meggyőződését fejezte ki, hogy Austria némi nehézségek, mint pl. a szűk kiállítási hely daczára, tiszteletet parancsoló és az egyes csoportokban igen előkelő helyet fog elfoglalni és ama felhívással fejezte be előadását, hogy a kereskedelmi kamara különösen azon működék közre, hogy Austria számára a kiállításon való részvételből maradandó kereskedelmi előnyök származzanak.

Pancsova és az április 11-iki ünnep.

Budapest, április 5. (Saját tud. táv.)
A 48. évi törvények szentesítésének 50 éves évfordulóját a város törvényhatósága isteni tisztelettel és rendkívüli díszközgyűléssel ünnepli meg.

Amerika hajót vásárol.

Budapest, április 5. (Saj. tud. táv.)
New-Yorkból jelentik: A tengerészeti hivatal 10 parti hajót vásárolt, amelyeknek az a rendeltetésük, hogy segédhajókul szolgáljanak.

Nagybecskereki hírek.

Budapest, április 5. (Saj. tud. távirata.)
Barb Döme oláh lelkész névmagyarosításért folyamodott, nevét Barótira fogja változtatni. Több részvényes a kikindai törvényszék a perjámos—hanlíkfalvai takarékpénztár ellen vizsgálatot rendelt el.

Az ohioi szerencsétlenséghez.

Budapest, ápril 5. (Saját tud. távirata.)
New-Yorkból távirják: Shawneetown polgár-

mestere az eddigi kutatások folytán abba a nézetben van, hogy az Ohion történeti gátszakadás alkalmával elpusztult emberek száma a százat nem haladja meg.

Buenos-Ayres kölesöne.

Budapest, április 5. (Saját tud. táv.)

A Reuter-ügynökség jelenti Buenos-Ayresből, hogy tárgyalásokat indítottak 30 millió piasztér belső kölesön felvételére hadi felszerelési czélokból.

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradí hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradí piaczon 1898. április hó 5-ik napján tartott vásárban eladott természetények és élelmiszereknek.

Tiszta buza: Ó 11.80. Uj 12.20. Kétsz. buza 9.50—9.60. Rozs 8.40—8.60. Arpa 6.50—6.70. Zab 7.10—7.30. Tengeri: ó 5.70. uj 5.90. Borsó 15.—. Lencse 18.—. Bab 8.30. Köleskása 12.—. Burgonya 3.50. 100 kiló lángliszt 19.90, zsemlyelisz 19.70, fehérkenyér liszt 19.30, barnakenyér liszt 18.70, széna fuvarral 1.80, szalma 0.75 Szalona 64.—, 6 kiló zsup-szalma —08, 150 dkgr. alom-szalma —03. 1 köbm. bikkfa 3.20, tölgyfa 3.—, cserfa 3.40. 100 kiló marhahus 48.—. Öntött gyertya 46.—. Lámpaolaj 44.—. 1 liter ó-bor —50. Uj-bor —40. Pálinka —34. Szilva pálinka —80. Szesz 1.—. 1 mm. kősó 10.70, nyers fagyú 24.—. olvaszt. fagyú 34.—, szappan 24.—, birka gyapju —, magyar gyapju —. Egy hektoliter ó-bor 33.—, uj bor 24.—, mész 1.30, kemény faszén 1.90, puha faszén 1.70, kendermag 10.—. köles 6.—, repce —, dió 23.—, mogyoró —, aszu szilva 24.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 12, szalonna 66, sertéshus 60, juh-hus 34, veres hagyma 12, fog-hagyma 32, bors 1.—, paprika 1.20, barnakenyér 16. Egy liter kóolaj 18, 1 mm. búkköny —, 1 mm. luczernamag — 1 mm. lóhere —, 1 mm. burgondi —.

Forgalmi kimutatás 1898. évi április 5-ről: Tiszta buza körülbelül 250 hltr, kétszeres buza 50 hltr, rozs 100 hltr, arpa 50 hltr, zab 50 hltr, tengeri 300 hltr, burgonya 500 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 45 drb, félhizott 80, sovány 120, süldő 250, malacz 380, hizott marha —, jármás ökör 300, fejős tehén 200, borju 194, bivaly 3, juh és kecske 300, ló 335.

Marha ártáblázat 1898. április 5-ről: Egy pár első rendű jármás ökör 320—345, egy pár másodrendű jármás ökör 225—300, egy pár harmadrendű jármás ökör 115—220, 1 pár fejős tehén 100—200. 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 65—86. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 45—66, 1 drb. veres borju 10—16, 1 drb. fél éves borju 18—26, 1 drb, egy éves borju 24—34, két éves borju 35—62, 1 pár hizott sertés 54—92, 1 pár fél éves 21—26, 1 pár egy éves sertés 35—50, 1 pár két éves sertés 58—92, egy jó igás ló 70—100, egy pár ökörbőr 16—21, egy pár tehénbőr 13—16. 1 pár borjubőr 6—8, 1 pár lóbőr 7—10.

TOZSDE.

— A Tiszántúli eredeti távirata. —

Gabonatözsde.

Készáru buzában az irányzat szilárd volt.

Határidők.

Budapest, április 5.

Buza ősze	9.18
Buza tavaszra	12.24
Tengeri	5.28
Rozs ősze	8.66
Zab ősze	6.65

Értéktözsde.

Az irányzat szilárd.

Budapest, április 5.

Déli vasut	406.1/2
Rimamurányi	252.3/4
Magyar jelzalog	254.—
Magyar leszámítoló	251.1/2
Iparbank	101.25
Budapest közuti	404.—
Kereskedelmi bank	1404.—

Villamos vasut	276.—
Salgótarjáni	630.—
Waggon-kölesön	583.—

Hivatalos arfolyamok

Budapesti aru- és értéktözsde 1898. április 5-én.

Magyar aranyjárdék 4%	121.25
Magyar koronajárdék	99.20
Magyar vasúti kölesön aranyban 4 1/2%	119.25
Magyar vasúti kölesön ezüstben 2 1/2%	100.45
Magyar helyi vasúti államkötvény 1878-ból	122.—
Magyar fölébementelési kötvény 4%	97.50
Italmérés. jog megváltási kötvény	100.60
Horvát szlavon föld tehermentesítés kötvény	97.50
Magyar iveremény sorsjegy-kölesön	160.—
Tiszaszabályozási és szeszi sorsjegy kölesön	141.59
Osztrák járdék papírban	102.—
Osztrák járdék ezüstben	102.—
Osztrák járdék aranyban	12225
Osztrák korona járdék	102.—
1860. Osztrák államsorsjegyek	143.75
Osztrák magyar bankreszvény	920.—
Magyar hitelbankreszvény	3 5.75
Osztr k hitelintézeti részvény	353.—
Fá is vista	343.50
20 márkás arany	587.2 1/2
Német birod lmi márká	448.—
London viste	120.45
Páris vista	47.60
20 márkás arany	11.74

A szerkesztőjét felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a husvéti ünnepek alkalmával a legfinomabb

kalácsokat,

mákos és diós kifliket, ugy fő-üzletemben Kapuczinus-utcza, Munk-ház, mint fiók-üzletben, Fő-utcza, Guttman-ház, a legjutányosabb árban és a legizletesebb kivitelben szolgálom ki.

Tevábbá a tisztelt vendéglős urakat felhivom, hogy a közeledő nyári szezonra a legjobb sóskiflik, császár-zsemlye és mind e szakba vágó rozs és fehér kenyeret a legjutányosabb árban naponta háromszor friss minőségben szolgálom ki, miért is nagybecsü pártfogásukat kérve

tisztelettel

KURCZ I.

sütőmester,

Nagyvárad.

121 3-3

Nvárad város gazdasági ügyosztályától.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 42/3237. 898. illetve tanácsának 4351—898. sz. határozata értelmében 1898 évi április hó 12-ikén délelőtt 9 órakor a városház tanácsstermében megtartandó nyilvános árlejtésen a váraljai iskolai épületen czélba vett kibővítési és átalakítási munkálat válatba fog kiadatni

A kibővítési és átalakítási összes munkákra előirányzott összeg 8899 frt 12 kr. Árlejtési szóval vagy írásbeli zárt ajánlat utján lehet.

Árlejtők kötelesek, — tekintet nélkül az átadott megajánlott összegre, — hatszáz (600) o. é. frtot készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a városi pénztárba az árlejtést megelőzőleg letenni s az erről szóló nyugtát írásbeli zárt ajánlatokhoz mellékelni illetve a szóbeli árlejtésnél az árverelő küldött-ségi elnök kezeihez átadni.

Az 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatok az árlejtés megkezdése előtt **folyó évi ápril. hó 12-ik** napjának délelőtti 9 órájáig adandók át az árverelő küldöttség elnökének; későbbben érkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Ajánlattevők kötelesek ajánlataik megfetele illetve beadása előtt a városi mérnöki hivatalban kitétt kibővítési és átalakítási terveket és költségelőirányzatot valamint a nyomtatott egységárjegyzékei, a hozzá csatolt feltét füzeteket az árlejtési feltételeket a hivatalos órák alatt megtekinteni, aláírni és zárt ajánlatokba világosan kijelenteni, hogy azokat megértették és magukra nézve kötelezőknek elismerik.

Árlejtő tett illetve beadott ajánlata a beadáskor azonnal N. Várad város közönségét azonban csakis a törvényhatósági bizottsági közgyűlés jóváhagyó jogerős határozata után kötelezi.

Nagyvárad, 1898 évi márcz. hó 30.

Komlóssy József,

gazdasági tanácsnok,
az árverelő küldöttség elnöke.

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.
Ültetés távolsága: 15—20 cm;
Talaj minősége: jól trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: August und September.
Pflanzweite: 15—20 Cm.
Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A MAUTHNER-féle
hirneves

konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban törvényesen bejegyzett

medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb

fűszer és vaskereskedésekben

kaphatók.

A Budapesten Andrassy-ut 23. szám a. létező Mauthner Ödön cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, a mely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel jelölve, ugy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

Hirdetmény.

Szándicz Adolf

**csődtömegének
darabonként való elárusítása**
megkezdődött.

A társulat magyarországi vezérképviselője:
Gróf SZÉCHENYI EMIL.

A társulat bankja:
MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni miszerint Weisz Gyula urat

kerületi képviselőtünkkel
megbíztuk.

Tisztelettel

a hamburgi katona-szolgálati, kiházasítási és korbiztosítási társulat
77 3-6

HAMBURGBAN.

Kerületi iroda: **Zöldfa-utca 25.**

Lakás: **Nagy-Magyar-utca Köblös-ház.**

Hol ügynökök jó díjazás mellett felvétetnek.

RITTER RICHÁRD

czukrászdája
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Vagyok bátor a n. é. közönség szives figyelmét felhívni a közeledő húsvéti ünnepek alkalmára és dús választékú kiállítást rendeztem alkalmi készletből, ugymint: tojás 3 krtól feljebb, mindenféle bonbonierek diszes kivitelben, melynek szives megtekintésére a közönség figyelmét kérem.

Továbbá nagy választékban kaphatók naponként friss saját készítményű Kugler-süteményeim, ugyszintén czukorkáim és liquerjeim. Pontosan és a legmagasabb igényeknek megfelelően szállítok: **ünnepi diós, mákos, tejes kalácsot.**

Bátorkodom egyúttal a n. é. közönség b. figyelmét az egyedüli nálam kapható spanyol palaczkos boraimra és francia pezsgőimre felhívni

Nagyra becsült megrendeléseiket és pártfogásaikat alázattal kéri

Ritter Richárd,

114 7-10 czukrász Nagyvárad, Bémer-tér.

Sürgőnyczim: Ritter czukrász. Telefon összeköttetés.

Erődi H. czukrászata

Nagyvárad Fő-utca.

Elvállal és pontosan teljesít, ugy helyben, mint vidéki mindenféle szakmájába vágó megrendeléseket

mérsékelt árak mellett.

Vidéki rendelések gondos csomagolás és pontos szétküldés következtében rendszeresen és sértetlen állapotban érkeznek.

Párisi desszertek á lá Kugler és diszbombonierek ugyanott kaphatók.

Ugyanott húsvéti czukor és selyem-, plüs-, és atlasz-disztójások 3 krtól 10 forintig kaphatók.
116 8-10

Értesítés!

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy a tavaszi időnyre

feltűnő kivitelű

**napernyők, divatszövetek,
mosókelmék, vásznak**

és

kész fehérneműek

nagy választékban megérkeztek, melyek **feltűnő olesó árban kaphatók.**

Szives pártfogásukat kérve

86 5-6

kiváló tisztelettel

Beczky Lajos.

Hatóságilag engedélyezett végeladás!

NAGY VÉGELADÁS!

Még csak e hóban

FREIBERGER ALBERT-nél,

hol a legszebb
napernyők, ruhák, blousok,
kalapok és virágok
potom áron kaphatók.

Hatóságilag engedélyezett végeladás!

Még csak e hóban!

Még csak e hóban!